حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#اینترنت-سرعت

دوستی از یزد:

سرعت اینترنت هنوز به حالت سابق برنگشته و بسیار کند و با قطعی کار می‌کند. مسؤولان محترم رسیدگی کنند.

#بانک-مرکزی

کرمانی از تهران:

بانك مرکزی با افزایش روزانه قیمت دلار، عامل اصلی بی‌ثباتی در کشور است و به تنها چیزی که فکر می‌کند، خزانه خود است.

#پرنده-فریدونکنار

عامری از بابل:

شکار بی‌رویه پرندگان مهاجر در فریدونکنار باعث انقراض این پرندگان شده و متاسفانه محیط‌زیست نیز اقدامی برای برخورد با شکارچیان صورت نداده است.

#مؤسسه-کاسپین

روان از قائمشهر:

موسسه کاسپین هنوز همه سپرده سرمایه‌گذاران خود را پرداخت نکرده و جواب درستی هم به شاکیان نمی‌دهد. چرا؟

#باران-خیابان

روغنی از تهران:

شهرداری تهران برای جمع آوری آب‌های سطحی هیچ برنامه ای ندارد و وقتی اندک بارانی می بارد شهروندان برای تردد با مشکلات زیادی روبه رو می شوند.

جوابیه

در پی درج پیامی در روز پنجشنبه ۱۳۹۸/۸/۳۰ با عنوان «نامناسب بودن وضعیت حمل ونقل عمومی» مدیر روابط عمومی معاونت حمل‌ونقل ترافیك شهرداری تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: متاسفانه منابع مالی محدود است. دو منبع مالی برای حمل ونقل عمومی متصور است، یکی منبع و بودجه دولتی و دیگری عوارض شهرداری که فعلا جامعه کشش پرداخت عوارض بیشتر را ندارد. دولت سهم شهرداری را بابت بلیت مترو، ارزش افزوده، جریمه‌های راهنمایی و رانندگی و... پرداخت نمی‌کند که متاسفانه دودش به چشم مردم می‌رود. در تعداد اعزام قطارهای مترو از حدود ۱۳۰۰ به بالای ۲۰۰۰ اعزام رسیده، یعنی اعزام‌های روزانه قطارها بالای ۵۰ درصد افزایش پیدا کرده است. برای بهتر شدن وضعیت، نیاز به خریداری واگن‌های جدید داریم که در این زمینه نیز با کمبود منابع مالی مواجه هستیم.

سلاطین آسمان در بند

قوش‌بازان عرب، پاییز و زمستان هر سال انتظار پرندگانی شکاری را می‌کشند که در آسمان ایران به دام صیادان محلی افتاده‌اند

قاچاقچیان حیات وحش برای جابه‌جایی راحت پرندگان شکاری پلک‌های آنها را می‌دوزند

محمدحسین خودکار

جامعه

فصل سرما که از راه می‌رسد، تازه بساط صید پرندگان شکاری در برخی استان‌های غرب و جنوب غربی کشورمان داغ می‌شود. صیدی که به‌خصوص در استان‌هایی مثل لرستان، خوزستان و بوشهر رواج دارد و همه ساله از اوایل پاییز تا اواسط زمستان، سودجویانی بی‌رحم پرندگان شکاری مهاجری را که برای زمستان‌گذرانی به آسمان ایران پناه آورده‌اند، در دام خود گرفتار می‌کنند. این صیادان در سال‌های اخیر به ابتکارهای جدیدی برای صید پرندگان شکاری دست زده‌اند و روش‌هایی همچون شناطه را برای انجام این تخلف اختراع کرده‌اند. روشی که جزئیات آن را یکی از صیادان پرندگان شکاری که چندسالی است توبه کرده به ما توضیح می‌دهد و می‌گوید مشتری اصلی پرندگان شکاری برخی شیوخ حاشیه خلیج‌فارس هستند که حاضرند چند صد میلیون تومان برای داشتن آنها خرج کنند. این قوش‌بازان ثروتمند عواملی نیز در کشورمان دارند که پرندگان شکاری را از صیادان محلی می‌خرند و با استفاده از لنج به کشورهای عربی قاچاق می‌کنند.

دوره زنده‌گیری پرندگان شکاری که در کشورمان به‌اصطلاح به «فصل بازگیری» مشهور شده است، در استان‌های سردسیری مثل لرستان کمی زودتر از شروع پاییز یعنی از اوایل شهریور آغاز می‌شود و تا انتهای آبان به پایان می‌رسد. اما بازه فصل بازگیری در استان‌های گرمسیر مثل خوزستان و بوشهر از شروع مهر تا میانه بهمن است. البته علاوه بر این مناطق، زنده‌گیری پرندگان شکاری در استان‌های دیگری مثل سمنان، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان نیز رواج دارد. انواع شاهین از جمله بحری و بالابان جزو گونه‌های مختلف پرندگان شکاری هستند که صیادان در فصل بازگیری در کمین آنها می‌نشینند. مشتری‌های آنها نیز بیشتر دلالانی هستند که در استان‌های ساحلی جنوب فعالیت می‌کنند و پول‌های هنگفتی را از فروش این پرندگان به برخی شیوخ عرب کشورهای امارات، قطر و بحرین جیب می‌زنند. قوش‌بازان ثروتمند نیز این پرندگان شکاری را یا برای تفریح و سرگرمی خود می‌خواهند یا از آنها برای صید گونه‌های دیگری مثل هوبره استفاده می‌کنند.

صیدهای چندصدمیلیونی

درآمد کلان صید و قاچاق پرندگان شکاری خیلی‌ها را در استان‌های لرستان، خوزستان و بوشهر وسوسه کرده و پای آنها را به این تجارت کثیف کشانده است. اما در این میان، افرادی نیز هستند که بعد از چند سال زنده‌گیری و فروش پرندگان شکاری، عطای پول‌های سیاه حاصل از این کار را به لقای آن بخشیده‌اند؛ کسانی مثل احمد از اهالی لرستان که می‌گوید چند سالی است توبه کرده و دست از بازگیری کشیده است.

با این حال، او برایمان تعریف می‌کند که هنوز هم در استان لرستان افراد زیادی به زنده‌گیری پرندگان شکاری مشغولند. افرادی که احمد از آنها به عنوان «کوخه‌بان» یاد می‌کند و تاکید دارد فعالیت گسترده این صیادان در سال‌های گذشته باعث تهدید نسل پرندگان شکاری شده است. هر کدام از گونه‌های این پرندگان در بازارهای غیررسمی قیمت‌های خاص خود را دارند. این قیمت‌ها نیز بسته به میزان استقبال قوش‌بازان عرب توسط قاچاقچیان ایرانی تعیین می‌شود. مثلا بحری پشت سیاه یا بالابان سفید که مشتریان پر و پا قرصی دارد، حدود ۵۰۰ میلیون تومان می‌ارزد. اما قیمت بالابان اژدر که سری سفید و بدنی زرد رنگ دارد، بین ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان است. همچنین دلالان ایرانی بالابان سرخ و بالابان سبز را بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیون تومان می‌خرند و دیگر انواع شاهین نیز در بازار سیاه ایران بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان قیمت دارد. در این میان قرقی نیز که جثه کوچك‌تری دارد، با قیمت‌هایی بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون تومان به بستان می‌شود. این قیمت‌ها نرخ روز خرید و فروش پرندگان شکاری در بازارهای غیررسمی است که احمد از طریق صیادان محلی از آن مطلع شده است.

او البته تاکید دارد وقتی قاچاقچیان این پرندگان را به کشورهای عربی می‌برند، آنها را به دو تا سه برابر این مبالغ می‌فروشند. این صیاد نادم همچنین شنیده است که در سال‌های اخیر برخی قوش‌بازان عرب به پرورش و تکثیر پرندگان شکاری روی آورده‌اند. به گونه‌ای که این اعراب گونه‌های مختلف نر و ماده این پرندگان را از قاچاقچیان ایرانی می‌خرند و آنها را باهم جفت می‌اندازند.

از کوخه‌بانی تا شناطه

«کوخه‌بانی» که عبارت است از حفر چاله در دل زمین و قرار دادن طعمه در چاله و خوابیدن شکارچی داخل آن، روش سنتی صیادان برای زنده‌گیری پرندگان شکاری است. اما در چند سال گذشته محیط‌بانان بیشتر مناطقی را که صید این گونه‌های ارزشمند در آن رواج دارد، شناسایی کرده‌اند و هر سال کوخه‌های حفرشده به دست صیادان در این مناطق را پر می‌کنند. این اتفاق باعث شده صیادان در سال‌های اخیر دست به خلاقیت بزنند و روش تازه‌ای را برای زنده‌گیری پرندگان شکاری اختراع کنند. در این روش که به شناطه مشهور است، کوخه‌بان‌ها رشته‌هایی دایره‌ای شکل را به کمك جلیقه‌هایی کوچك به پشت پرندگانی مثل کبوتر یا قمری به عنوان طعمه می‌بندند. آنها سپس سر دیگر این رشته‌ها را با استفاده از یك طناب به موتورسیلکت وصل می‌کنند و طعمه‌ها را در ارتفاع پنج تا ده متری رها می‌کنند تا در معرض دید پرندگان شکاری قرار گیرند. در این حالت وقتی پرنده شکاری به طعمه حمله می‌کند، به محض فروبردن چنگال‌هایش در بدن آن، رشته‌های دایره‌ای دور چنگال‌ها گره می‌خورد و صید مورد نظر به دام می‌افتد. آن‌طور که احمد می‌گوید، کوخه‌بان‌ها بعد از زنده‌گیری پرندگان شکاری آنها را در سبدها یا قفس‌های مخصوصی قرار می‌دهند. بعد هم روی سر این پرندگان کلاه‌های مخصوصی می‌گذارند تا پرندگان اسیرشده جایی را نبینند. او البته این را هم توضیح می‌دهد که در گذشته صیادان پلك پرندگان شکاری را تا زمان رسیدن به دست خریدار با نخ و سوزن می‌دوختند، اما چون این کار باعث زخم شدن چشم پرندگان و افت قیمت آنها می‌شد، چند سالی است کوخه‌بان‌ها از این کار دست کشیده‌اند. صیادان بعد از انجام همه این کارها، پرندگان شکاری را در کیف‌های ورزشی می‌گذارند، به نحوی که هیچ صدایی از آنها به بیرون درز نمی‌کند. آنها سپس این پرندگان را با خودروهای شخصی و حتی در بعضی موارد با اتوبوس‌های بین شهری به دست دلالان ساحل‌نشین استان‌های خوزستان و بوشهر می‌رسانند. این دلالان نیز با استفاده از لنج، پرندگان شکاری را به شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج‌فارس قاچاق می‌کنند و در بازارهای سیاه این کشورها می‌فروشند.

به یاری مردم نیازمندیم

وسعت مرزهای دریایی جنوب کشور و وجود مبادی متعدد قاچاق در این مرزها باعث می‌شود هیچ‌گاه نتوان آماری دقیق از میزان قاچاق پرندگان شکاری به کشورهای عربی به دست آورد. از سویی، کمبود نیروها و پاسگاه‌های محیط‌بانی در استان‌های مبدا صید پرندگان شکاری و همچنین در استان‌های ساحلی جنوب موجب شده است که نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست توان کافی را برای نظارت بر صید و قاچاق این پرندگان نداشته باشند. اتفاقی که سبب شده است خرید و فروش پرندگان شکاری همچنان به صورت وسیع در سراسر کشور به‌خصوص در استان‌های غربی و جنوب غربی رواج داشته باشد. مهرداد فتحی بیرانوند، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان در گفت‌وگو با جام‌جم بروز تخلف در حوزه‌های زیست‌محیطی را امری اجتناب‌ناپذیر توصیف می‌کند، اما تاکید دارد با تشدید نظارت نیروهای محیط‌بانی در سال‌های گذشته وقوع تخلفاتی مثل زنده‌گیری پرندگان شکاری حداقل در استان تحت مدیریت او کمتر شده است. فتحی توضیح می‌دهد آنها در دو سال گذشته با همکاری نیروی انتظامی و یگان حفاظت محیط‌زیست کشور تعداد زیادی از باندهای فعال در این زمینه را متلاشی کرده‌اند. باندهایی که به گفته او، ریشه بسیاری از آنها به استان‌های همجوار لرستان می‌رسد و اعضای آن هر سال در فصل بازگیری برای صید پرندگان شکاری به این استان پا می‌گذارند. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان همچنین آمار می‌دهد محیط‌بان‌های زیر نظر او در هشت ماه ابتدایی امسال توانسته‌اند ۲۷۸ بهله پرنده شکاری زنده را از متخلفان کشف کنند. او تاکید دارد بسیاری از موارد کشف پرندگان قاچاق‌شده با کمك مردم و همیاران محیط‌زیست انجام می‌شود. فتحی در این زمینه یکی از موارد دستگیری دلالان را مثال می‌زند و می‌گوید: همین یك ماه پیش بود که فردی متخلف می‌خواست با استفاده از یك اتوبوس بین شهری یك بهله طرلان را از استان ما به خوزستان انتقال دهد، اما وقتی یکی از مسافران اتوبوس متوجه حضور این پرنده در ساك مسافرتی آن متخلف شد، موضوع را به نیروهای محیط‌بانی گزارش داد و ماموران ما نیز خیلی سریع او را دستگیر کردند. اما با وجود همه تلاش‌های انجام‌شده برای دستگیری صیادان و دلالان پرندگان شکاری، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان اذعان دارد هنوز هم در برخی مناطق این استان صید این پرندگان دور از چشم نیروهای محیط‌بانی اتفاق می‌افتد. با این حال، او توضیح می‌دهد برای تقویت نظارت نیروهای محیط‌زیست بر همه مناطق استان لرستان شبکه‌ای سراسری را از همیاران محیط‌زیست در سطح استان تشکیل داده‌اند و مردم محلی را به یاری محیط‌بانان فراخوانده‌اند. فتحی تاکید دارد آنها روی کمك جوامع بومی برای دستگیری صیادان و دیگر متخلفان زیست‌محیطی حساب ویژه‌ای باز کرده‌اند و معتقد است با گسترش شبکه همیاران محیط‌زیست دیگر هیچ نقطه‌ای در سطح استان لرستان از دید نیروهای محیط‌بانی مخفی نمی‌ماند. درخواست از مردم برای گزارش تخلفات زیست‌محیطی که از نظر مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان راهکاری موثر برای کاهش وقوع این تخلفات تلقی می‌شود، ایده‌ای خوب به نظر می‌رسد، به شرط این که در کنار این درخواست، آموزش‌های زیست‌محیطی نیز به جوامع محلی ارائه شود تا مردم توجیه شوند به چه دلیل باید به محض وقوع تخلفات زیست‌محیطی گزارش آن را به نیروهای حافظ محیط‌زیست ارائه دهند.

در موضوع خاص زنده‌گیری پرندگان شکاری نیز باید فواید زیست‌محیطی حضور این پرندگان در مناطق مختلف برای جوامع محلی روشن شود، زیرا بسیاری از مردم تا از منافع این موضوع آگاه نشوند، زیر بار لو دادن متخلفان نخواهند رفت.

جریمه‌ای اندك برای تخلفی کلان

آخرین جریمه تعیین‌شده از سوی شورای عالی محیط‌زیست بابت مطالبه ضرر و زیان زیست‌محیطی ناشی از صید و خرید و فروش غیرمجاز گونه‌های مختلف پرندگان شکاری بین ۲۰ تا ۶۰ میلیون تومان است. همچنین براساس آخرین اصلاحات قانون شکار و صید، کسانی که اقدام به زنده‌گیری پرندگان شکاری کنند، در صورت دستگیری حداکثر به سه سال حبس محکوم خواهند شد؛ حبسی که البته متخلفان می‌توانند به جای آن دو میلیون تومان به عنوان جزای نقدی بپردازند. این در حالی است که این روزها بعضی از گونه‌های پرندگان شکاری با قیمت‌هایی بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلیون تومان در بازارهای غیررسمی ایران خرید و فروش می‌شوند و وقتی به کشورهای عربی می‌رسند، قیمت برخی از آنها از یك میلیارد تومان نیز تجاوز می‌کند.

در واقع براساس قوانین جاری کشور، متخلفاتی که اقدام به زنده‌گیری و قاچاق پرندگان شکاری می‌کنند و با فروش هر قطعه از آنها چند صد میلیون تومان به جیب می‌زنند، حتی در صورت دستگیری نیز می‌توانند حداکثر با مبلغ ۶۲ میلیون تومان خود را از حبس نجات دهند؛ ضمن این که فرآیند وصول جریمه زیست‌محیطی یا جزای نقدی به جای حبس تعزیری نیز خود ضمانت اجرایی کافی را ندارد و بسیاری از مواقع دریافت این مطالبات از سوی دولت و دستگاه قضایی گرفتار بروکراسی‌های اداری و اطاله دادرسی به این پرونده‌ها می‌شود. بنابراین معمولا وصول جرایم تخلفات زیست‌محیطی از جمله زنده‌گیری پرندگان شکاری معمولا با تاخیری چندساله همراه است. این موضوع نشان می‌دهد که جرایم تعیین‌شده برای جلوگیری از صید بی‌رویه این گونه‌های ارزشمند و همچنین نحوه دریافت آنها، بازدارندگی لازم را ندارد که این مساله به تشدید صید و قاچاق پرندگان شکاری در کشورمان دامن زده است.

از سویی دیگر، باید توجه داشت که زنده‌گیری پرندگان شکاری از جنبه‌های گوناگونی به تنوع زیستی کشور آسیب می‌رساند؛ زیرا این دسته از پرندگان در راس هرم تغذیه قرار دارند و طیف وسیعی از پرندگان، جوندگان، خزندگان و حتی سگ‌سانان را شکار می‌کنند. بنابراین با حذف پرندگان شکاری از اکوسیستم یك منطقه، زنجیره حیات دچار اختلال می‌شود و تعادل جمعیتی گونه‌های مختلف در آن زیست‌بوم به‌هم می‌ریزد.

همچنین انواع مختلف پرندگان شکاری در لیست کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های جانوران و گیاهان وحشی در معرض خطر انقراض و نابودی (CITES) قرار دارند. براساس مفاد این معاهده که کشور ما نیز آن را امضا کرده است، گونه‌هایی که در لیست کنوانسیون CITES قرار دارند، باید طبق ضوابط این کنوانسیون خرید و فروش شوند؛ یعنی تجارت خارجی آنها به تایید این مرجع بین‌المللی و همچنین دریافت مجوزهای لازم از سازمان محیط‌زیست و اعلام نظر دامپزشك معتمد نیاز دارد.